

Cuprins

Capitolul I. Definiția și izvoarele dreptului transporturilor	1
§ 1. Definiția dreptului transporturilor	1
§ 2. Izvoarele dreptului transporturilor	4
Capitolul al II-lea. Teoria generală a contractului de transport de bunuri	13
§ 1. Sediul materiei	13
1.1. Principalele acte normative care configurează teoria generală a contractului de transport de bunuri	13
1.2. Corelația dintre Codul civil și actele normative adoptate anterior intrării sale în vigoare	14
1.3. Aspecte de drept tranzitoriu în materia contractului de transport de bunuri	15
§ 2. Calificarea unui contract drept contract de transport de bunuri	16
2.1. Regula pe baza căreia se realizează calificarea	16
2.2. Identificarea trăsăturilor esențiale ale operațiunii de transport de bunuri – obiect al contractului de transport de bunuri	16
2.3. Obligația de a transporta un bun – trăsătură esențială a operațiunii de transport de bunuri	17
2.4. Obligația de a plăti un preț – trăsătură esențială a operațiunii de transport de bunuri	19
§ 3. Părțile contractului de transport de bunuri	19
3.1. Transportatorul – parte la contractul de transport	19
3.2. Expeditorul – parte la contractul de transport	21
§ 4. Încheierea contractului de transport de bunuri	21
4.1. Condițiile referitoare la validitatea contractului de transport de bunuri	21
4.2. Condițiile referitoare la proba contractului de transport de bunuri	23
§ 5. Emiterea documentului de transport	23
5.1. Definiția documentului de transport	24
5.2. Întocmirea documentului de transport	24
5.3. Clasificarea documentelor de transport	25
5.4. Funcțiile documentului de transport	27

§ 6. Caracterile juridice ale contractului de transport de bunuri _____	28
§ 7. Efectele contractului de transport de bunuri _____	31
7.1. Obligațiile expeditorului _____	31
7.1.1. Obligația de a ambala bunurile ce urmează a fi transportate _____	31
7.1.2. Obligația de a preda bunurile ce urmează a fi transportate _____	32
7.1.3. Obligația de a întocmi și preda documentul de transport _____	33
7.1.4. Obligația de a preda documentele suplimentare necesare efectuării transportului _____	34
7.1.5. Obligația de plată a prețului contractului de transport _____	34
7.2. Obligațiile transportatorului _____	37
7.2.1. Obligația de a prelua bunurile ce urmează a fi transportate _____	37
7.2.2. Obligația de a elibera recipisa de primire a bunurilor transportate _____	38
7.2.3. Obligația de a transporta bunurile la care se referă contractul de transport de la locul de plecare la cel de destinație _____	38
7.2.4. Obligația de a conserva bunurile transportate _____	39
7.2.5. Obligația de a respecta termenul de transport _____	39
7.2.6. Obligația de informare cu privire la ajungerea bunurilor transportate și la termenul de preluare a acestora _____	39
7.2.7. Obligația de predare a bunurilor transportate _____	40
7.3. Obligațiile destinatarului _____	41
7.3.1. Obligația de plată a prețului contractului de transport _____	41
7.3.2. Obligația de a restitui documentele de transport emise ca titluri negociabile _____	42
§ 8. Modificarea contractului de transport de bunuri _____	42
8.1. Dreptul la contraordin/Dreptul de dispoziție ulterioară _____	43
8.1.1. Conținutul dreptului la contraordin/al dreptului de dispoziție ulterioară _____	43

8.1.2. Titularul dreptului la contraordin/dreptului de dispoziție ulterioară _____	43
8.1.3. Exercițarea dreptului la contraordin/dreptului de dispoziție ulterioară _____	45
8.2. Împiedicarea la executarea transportului _____	46
8.2.1. Drepturile transportatorului în caz de împiedicare la executarea transportului _____	47
8.2.2. Dreptul expeditorului în caz de împiedicare la executarea transportului _____	48
§ 9. Angajarea răspunderii întemeiate pe contractul de transport de bunuri _____	48
9.1. Angajarea răspunderii contractuale a transportatorului pentru pierderea bunurilor transportate _____	49
9.2. Angajarea răspunderii contractuale a transportatorului pentru deteriorarea sau avarierea bunurilor transportate _____	53
9.3. Angajarea răspunderii contractuale a transportatorului pentru neefectuarea sau pentru depășirea termenului de transport _____	53
9.4. Prescripția în materia acțiunilor fundamentate pe contractul de transport de bunuri _____	53
Capitolul al III-lea. Contractul de expediție _____	54
§ 1. Sediul materiei _____	54
1.1. Acte normative reglementând regimul juridic al contractelor de expediție încheiate înainte și după data de 1 octombrie 2011 _____	54
1.2. Aspecte de drept tranzitoriu referitoare la contractele de expediție încheiate anterior datei de 1 octombrie 2011 _____	57
§ 2. Calificarea unui contract drept contract de expediție _____	57
2.1. Definiția contractului de transport de expediție _____	57
2.2. Regula pe baza căreia se realizează calificarea _____	58
2.3. Identificarea trăsăturilor esențiale ale operațiunii de organizare a unui transport de bunuri _____	58
2.4. Obligația asumată de un profesionist de a încheia în nume propriu și în contul celeilalte părți un contract de transport și de a îndeplini operațiuni accesorii – trăsătură esențială a contractului de expediție _____	60

2.5. Obligația de a plăti o remunerație – trăsătură esențială a contractului de expediție _____	60
§ 3. Părțile contractului de expediție _____	61
3.1. Comitentul – parte la contractul de expediție _____	61
3.2. Expeditorul – parte la contractul de expediție _____	61
§ 4. Încheierea contractului de expediție _____	62
4.1. Condițiile <i>ad validitatem</i> în materia contractului de expediție _____	62
4.2. Condițiile <i>ad probationem</i> în materia contractului de expediție _____	63
4.3. Contractele-tip în contextul reglementării legale a contractului de expediție _____	64
§ 5. Caracterele juridice ale contractului de expediție _____	64
§ 6. Efectele contractului de expediție _____	66
6.1. Obligațiile expeditorului _____	66
6.1.1. Obligația de a încheia un contract de transport și de a îndeplini operațiunile accesorii _____	67
6.1.2. Obligația de a exercita contraordinul _____	68
6.1.3. Obligația de a respecta instrucțiunile comitentului în ceea ce privește alegerea traseului, mijloacelor și modalităților de transport al mărfii _____	68
6.1.4. Obligația de a acționa în interesul comitentului în ceea ce privește alegerea traseului, mijloacelor și modalităților de transport al mărfii _____	69
6.1.5. Obligația de predare a bunurilor la locul de destinație _____	69
6.1.6. Obligația de a asigura bunurile ce fac obiectul transportului _____	70
6.1.7. Obligația de a preda comitentului premiile, bonificațiile și reducerile tarifelor obținute de expeditor _____	70
6.2. Obligațiile comitentului _____	71
6.2.1. Obligația de a plăti comisionul datorat expeditorului _____	71
6.2.2. Obligația de a plăti contravaloarea prestațiilor accesorii și a cheltuielilor efectuate în vederea realizării acestor prestații _____	71
§ 7. Denunțarea unilaterală a contractului de expediție _____	72
7.1. Natura juridică a revocării _____	72

7.2. Exercițarea dreptului de a revoca (denunța unilateral) contractul de expediție _____	73
§ 8. Angajarea răspunderii contractuale fundamentate pe contractul de expediție _____	74
8.1. Situațiile care pot antrena răspunderea expeditorului pentru faptele ale altei persoane _____	74
8.2. Situația asumării obligației de predare a bunurilor la destinație _____	75
8.3. Situația neglijenței în executarea expediției _____	76
8.4. Situația nerespectării indicațiilor comitentului referitoare la modul de transport _____	76
8.5. Termenul de prescripție pentru acțiunile derivând din contractul de expediție _____	76

Capitolul al IV-lea. Contractul de transport de marfă

pe căile ferate în trafic intern _____	78
§ 1. Sediul materiei _____	78
§ 2. Definiția contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	79
§ 3. Părțile contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	80
3.1. Transportatorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	80
3.2. Expeditorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	81
§ 4. Încheierea contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	81
4.1. Comandarea transportului de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	81
4.2. Încheierea propriu-zisă a contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	82
4.2.1. Predarea mărfii – condiție specială de validitate a contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	82
4.2.2. Predarea documentului de transport – condiție specială de validitate a contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	83
§ 5. Caracterele juridice ale contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	85

§ 6. Efectele juridice ale contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	87
6.1. Obligațiile principale ale expeditorului _____	87
6.1.1. Obligația de a anexa, la scrisoarea de trăsură, documentele necesare pentru îndeplinirea oricăror formalități ce ar trebui realizate înainte de predarea mărfurilor _____	87
6.1.2. Obligația de plată a prestației de transport _____	87
6.2. Obligațiile principale ale transportatorului _____	89
6.2.1. Obligația de a realiza transportul feroviar al mărfurilor _____	89
6.2.2. Obligația de a conserva marfa _____	89
6.2.3. Obligația de a ajunge la destinație cu respectarea termenului de executare a contractului de transport _____	90
6.2.4. Obligația de a elibera expediția _____	90
6.3. Obligațiile principale ale destinatarului _____	91
6.3.1. Obligația de a achita creanțele ce decurg din contractul de transport _____	91
6.3.2. Obligația de a descărca marfa din mijloacele de transport _____	92
6.3.3. Obligația de a curăța mijloacele de transport și de a realiza toate celelalte operațiuni menționate în art. 52 din O.G. nr. 7/2005 _____	92
§ 7. Modificarea contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	92
7.1. Modificarea contractului de transport de mărfuri pe căile ferate prin dispoziții ulterioare _____	93
7.1.1. Titularul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile ferate prin dispoziții ulterioare _____	93
7.1.2. Conținutul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile ferate prin dispoziții ulterioare _____	94
7.1.3. Exercițarea dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile ferate prin dispoziții ulterioare _____	95
7.2. Împiedicarea la executarea transportului _____	96
7.2.1. Modificarea contractului de transport în caz de împiedicare relativă la executarea transportului _____	97

7.2.2. Modificarea contractului de transport în caz de împiedicare absolută la executarea transportului _____	98
§ 8. Răspunderea contractuală a operatorului de transport feroviar _____	99
8.1. Răspunderea operatorului de transport feroviar pentru pierderea mărfurilor _____	101
8.2. Răspunderea operatorului de transport pentru avarierea mărfurilor _____	104
8.3. Răspunderea pentru depășirea termenului de executare a contractului de transport _____	104
§ 9. Acțiunea în angajarea răspunderii contractuale a operatorului de transport feroviar _____	105

Capitolul al V-lea. Contractul de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____

§ 1. Sediul materiei _____	108
§ 2. Definiția contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	109
§ 3. Părțile contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	110
3.1. Transportatorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	110
3.2. Expeditorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	111
§ 4. Încheierea contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	111
§ 5. Caracterile juridice ale contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	114
§ 6. Efectele contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	115
6.1. Obligațiile principale ale expeditorului _____	115
6.1.1. Obligația de a ambala marfa ce urmează a fi transportată _____	116
6.1.2. Obligația de predare a mărfii ce urmează a fi transportată _____	117
6.1.3. Obligația de a întocmi și preda documentul de transport _____	117
6.1.4. Obligația de a furniza documentele și informațiile necesare îndeplinirii formalităților vamale și altor categorii de formalități _____	118

6.1.5. Obligația de plată a prețului _____	119
6.2. Obligațiile principale ale transportatorului _____	119
6.2.1. Obligația de a prelua mărfurile ce urmează a fi transportate _____	119
6.2.2. Obligația de a verifica starea aparentă a mărfurilor și a ambalajului, precum și de a verifica exactitatea mențiunilor din scrisoarea de trăsură referitoare la numărul de colete, la marcajul și numerele lor _____	120
6.2.3. Obligația de a completa scrisoarea de trăsură _____	120
6.2.4. Obligația de a transporta marfa _____	121
6.2.5. Obligația de a conserva marfa de la momentul primirii acesteia și până la momentul eliberării sale _____	121
6.2.6. Obligația de a efectua transportul în interiorul termenelor convenite de părți sau al unui termen rezonabil _____	122
6.2.7. Obligația de a îndeplini formalitățile vamale și alte categorii de formalități _____	122
6.2.8. Obligația de a elibera marfa, adică de a preda marfa și al doilea exemplar al scrisorii de trăsură destinatarului _____	123
6.3. Principalele obligații ale destinatarului _____	123
6.3.1. Obligația de a plăti creanțele care rezultă din scrisoarea de trăsură _____	123
§ 7. Modificarea contractului de transport de marfă pe căile rutiere în trafic intern _____	124
7.1. Modificarea contractului de transport de mărfuri pe căile rutiere prin dispoziții ulterioare _____	124
7.1.1. Titularul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile rutiere prin dispoziții ulterioare _____	124
7.1.2. Conținutul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile rutiere prin dispoziții ulterioare _____	125
7.1.3. Exercițarea dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile rutiere prin dispoziții ulterioare _____	126
7.2. Împiedicarea la executarea transportului _____	127
7.2.1. Modificarea contractului de transport în caz de împiedicare relativă la executarea transportului _____	128

7.2.2. Modificarea contractului de transport în caz de împiedicare absolută la executarea transportului _____	129
§ 8. Răspunderea contractuală a operatorului de transport rutier _____	130
8.1. Răspunderea operatorului de transport rutier pentru pierderea mărfurilor _____	132
8.2. Răspunderea operatorului de transport rutier pentru avariarea mărfurilor _____	134
8.3. Răspunderea operatorului de transport rutier pentru nerespectarea termenului de transport _____	134
§ 9. Acțiunea în angajarea răspunderii contractuale a operatorului de transport rutier _____	135

Capitolul al VI-lea. Contractul de transport de marfă

pe căile maritime în trafic internațional _____	136
§ 1. Sediul materiei _____	136
§ 2. Definiția contractului de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	136
§ 3. Părțile contractului de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	137
3.1. Căraușul – parte la contractul de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	138
3.2. Încărcătorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	138
§ 4. Încheierea contractului de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	138
4.1. Condiții de validitate ale contractului de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	138
4.2. Proba contractului de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	139
§ 5. Caracterele juridice ale contractului de transport de marfă pe căile ferate în trafic intern _____	143
§ 6. Efectele juridice ale contractului de transport de marfă pe mare în trafic internațional _____	145
6.1. Obligațiile principale ale încărcătorului _____	145
6.1.1. Obligația de a preda marfa ce urmează a fi transportată _____	145
6.1.2. Obligația de a plăti navlul _____	146

6.2. Principalele obligații ale cărașului _____	147
6.2.1. Obligația de luare în primire a mărfii ce urmează a fi transportată _____	147
6.2.2. Obligația de conservare a mărfii _____	147
6.2.3. Obligația de a realiza deplasarea de marfă cu respectarea termenului stabilit _____	148
6.2.4. Obligația de livrare a mărfii _____	148
6.3. Principalele obligații ale destinatarului _____	149
6.3.1. Obligația de a plăti navlul _____	149
§ 7. Răspunderea contractuală a cărașului _____	150
7.1. Răspunderea cărașului pentru pierderea mărfurilor _____	151
7.2. Răspunderea pentru avarierea mărfurilor _____	152
7.3. Răspunderea pentru întârzierea la livrarea mărfurilor _____	152
§ 8. Acțiunea în angajarea răspunderii contractuale a cărașului _____	153
§ 9. Contractul de transport de mărfuri pe căile maritime și contractul de navlosire a navei maritime _____	154
9.1. Contractul de navlosire a navei maritime. Sediul materiei _____	154
9.2. Contractul de navlosire a navei maritime. Definiție generală. Tipuri de contracte _____	155
9.3. Principalele efecte juridice ale contractului de navlosire a navei maritime _____	156
9.4. Relația dintre contractul de transport de mărfuri pe căile maritime și contractul de navlosire a navei maritime _____	158

Capitolul al VII-lea. Contractul de transport de marfă

pe căile aeriene în trafic internațional _____	159
§ 1. Sediul materiei _____	159
§ 2. Definiția contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	160
§ 3. Părțile contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	160
3.1. Transportatorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile maritime în trafic internațional _____	161
3.2. Expeditorul – parte la contractul de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	161

§ 4. Încheierea contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	162
4.1. Condiții de validitate ale contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	162
4.2. Proba contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	163
§ 5. Caracterele juridice ale contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	166
§ 6. Efectele contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	167
6.1. Obligațiile principale ale expeditorului _____	168
6.1.1. Obligația de predare a mărfii ce urmează a fi transportată _____	168
6.1.2. Obligația de a întocmi și preda documentul de transport _____	168
6.1.3. Obligația de a furniza documentele și informațiile necesare îndeplinirii formalităților vamale și altor categorii de formalități _____	169
6.1.4. Obligația de plată a prețului _____	170
6.2. Obligațiile principale ale transportatorului _____	170
6.2.1. Obligația de a prelua mărfurile ce urmează a fi transportate _____	170
6.2.2. Obligația de a verifica starea aparentă a mărfurilor _____	171
6.2.3. Obligația de a întocmi chitanța de primire a mărfii _____	171
6.2.4. Obligația de a transporta marfa _____	172
6.2.5. Obligația de a conserva marfa în timpul transportului _____	172
6.2.6. Obligația de a efectua transportul în interiorul termenului convenit de părți _____	172
6.2.7. Obligația de a îndeplini formalitățile vamale și alte categorii de formalități _____	173
6.2.8. Obligația de a livra marfa _____	173
6.3. Principalele obligații ale destinatarului _____	173
6.3.1. Obligația de a plăti costurile aferente transportului _____	174

§ 7. Modificarea contractului de transport de marfă pe căile aeriene în trafic internațional _____	174
7.1. Titularul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile aeriene prin dispoziții ulterioare _____	174
7.2. Conținutul dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile aeriene prin dispoziții ulterioare _____	174
7.3. Exercițarea dreptului de a modifica un contract de transport de mărfuri pe căile aeriene prin dispoziții ulterioare _____	175
§ 8. Răspunderea contractuală a transportatorului aerian _____	176
8.1. Răspunderea transportatorului pentru pierderea mărfurilor _____	177
8.2. Răspunderea transportatorului aerian pentru avarierea mărfurilor _____	179
8.3. Răspunderea transportatorului aerian pentru nerespectarea termenului de transport _____	180
§ 9. Acțiunea în angajarea răspunderii contractuale a transportatorului aerian _____	180
Bibliografie _____	183